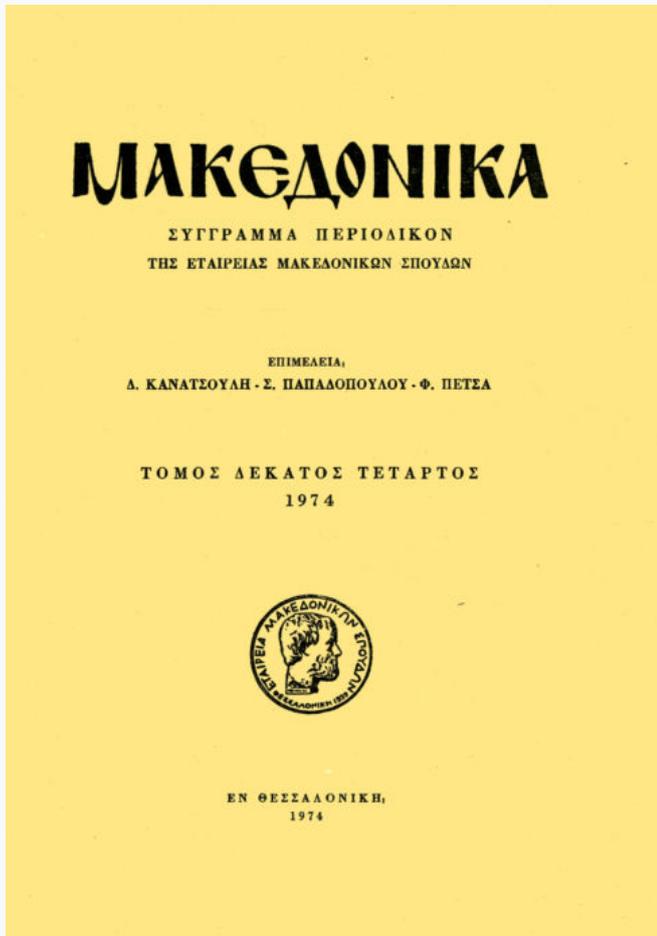

Μακεδονικά

Τόμ. 14, Αρ. 1 (1974)

Χερουβείμ, αρχιμανδρίτου, Σύγχρονες
αγορευτικές μορφές

Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

doi: [10.12681/makedonika.603](https://doi.org/10.12681/makedonika.603)

Copyright © 2014, Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπουλίδης Κ. Κ. (1974). Χερουβείμ, αρχιμανδρίτου, Σύγχρονες αγορευτικές μορφές. *Μακεδονικά*, 14(1), 449–451. <https://doi.org/10.12681/makedonika.603>

δπου περιεκυκλώθη από 8.000 στρατιώτας του βαλῆ τῆς πόλεως Σερρών Ἰσαήλ βέη. Ἡ μάχη διήρκησε τρεῖς ἡμέρας καὶ ὁ Νικοτσάρας ἔχασε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ὁπαδῶν του. Κατώρθωσε ὁμως νὰ διασπῆσῃ τὴν κύκλωσιν καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ζίχνας, ὅπου ὑπέστη ἐπίσης ἐπιθεσιν ἀπὸ τουρκικὰς δυνάμεις. Ἡ δραστηριότης του ἀπέτυχε καὶ ἐχρειάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ἐξώρμησε.

Ἵστερα ἀπὸ πολλὰς περιπετείας κατώρθωσε νὰ σωθῆ εἰς τὸ ὄρος Ἄθως. Ὁ Βασδραβέλλης ὑποστηρίζει, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλους ἐρευνητὰς ὅτι δὲν ἔχει διαπιστωθῆ ἀκόμη ἐὰν ὁ Νικοτσάρας ἤθελε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Σερβίαν διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Καραγιώργη, ἢ εἰς τὰς Παραδουναβίους ἡγεμονίας, διὰ νὰ ἐνωθῆ μὲ τούς συμπατριώτας του, οἱ ὅποιοι ὑπῆρ-
τοῦσαν εἰς τὰ στρατεύματα τῶν Ἡγεμονιῶν.

Πολλὰς φορὰς ὁμως οἱ κλέφτες περιεφίγγοντο ἀπὸ τὰς ὀθωμανικὰς ἀρχὰς καὶ τότε εὑρίσκον καταφύγιον εἰς ἄλλας διαφόρους χώρας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ρουμανικὰ. Πρόκειται διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰωάννου Φαρμάκη, συντρόφου εἰς τὴν μάχην τοῦ Γεωργάκη Ὀλυμπίου.

Παρουσιάσαμεν μερικὰ στοιχεῖα ποῦ ἀφοροῦν τὴν ἱστορίαν τῆς Ρουμανίας, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ Βασδραβέλλη ἀποτελεῖ μίαν σοβαρὰν συμβολὴν εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ φαινομένου τῶν χαϊδούκων εἰς ὅλην τὴν βαλκανικὴν περιοχὴν.

(Μετάφρασις ἐκ τῆς ρουμανικῆς)

Χ ε ρ ο υ β ε ἰ μ, ἀρχιμανδρίτου, Σύγχρονες ἀγιορείτικες μορφές.

Πρόκειται περὶ σειρὰς βιογραφιῶν ἀπὸ τὸν ἀγιορειτικὸν κόσμον, μὲ πρόσωπα ποῦ ἔδρασαν τὸν 20ο αἰῶνα στὴν ἄσκησιν, στὴν προσευχὴ καὶ γενικὰ στὸ θεωρητικὸν στοιχεῖο τοῦ μοναχισμοῦ. Ἡ ἐκδοτικὴ προσπάθεια ὀφείλεται στὴν Μονὴ τοῦ Παρακλήτου (Ὁρωπὸς-Ἄττικῆς), ἢ ὅποια θέλει νὰ παρουσιάσῃ στὸ εὐρὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ μορφῆς τοῦ ἀγιορειτικοῦ ἀσκητισμοῦ. Ἡ κάθε ἐκδόσις εἶναι ἐπιμελημένη μὲ ἐγχρωμο ἐξώφυλλο καὶ φωτογραφίες. Ἀλλὰ ἕς δοῦμε περιληπτικὰ τὸ ἱστορικὸ περιεχόμενον κάθε βιβλίου:

1. Χ ε ρ ο υ β ε ἰ μ, ἀρχιμανδρίτου, Ἰωακείμ Ἀγιαννανίτης (Νικολαΐδης), Σύγχρονες ἀγιορείτικες μορφές, ἐκδόσεις Ἀδελφότητος «Ὁ Παράκλητος», Ὁρωπὸς Ἄττικῆς 1973, σελ. 44+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου.

Ὁ πατὴρ Ἰωακείμ (στὸν κόσμον Ἰωάννης Νικολαΐδης) γεννήθηκε τὸ 1895 στὴν Καλαμάτα καὶ ὑπῆρέτησε ὡς κληρικὸς στὶς ἑλληνικὰς παροικίας τῶν Η.Π.Α. Τὸ 1930 ἐγκαταστάθηκε στὴν Σκῆτη τῆς Ἀγίας Ἄννας τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Ἡ ἀσκητικὴ καὶ παραδοσιακὴ αὐτὴ μορφή τοῦ ἀγιορειτικοῦ ἀναχωρητισμοῦ πέθανε τὸ 1950.

2. Τ ο ὕ Ἰ δ ι ο υ, Ἀθανάσιος Γρηγοριάτης, ἔ.ἀ., 1971, σελ. 59+2 φωτογραφίες ἐκτὸς κειμένου.

Ὁ πατὴρ Ἀθανάσιος (στὸν κόσμον Ἀνδρέας Πρωτογελόπουλος) γεννήθηκε στὸν Πύργο τῆς Ἠλείας. Τὸ 1891 ἔλαβε τὸ μοναχικὸ σχῆμα στὴν Μονὴ Γρηγορίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Μὲ τὴν πνευματικὴν του ἀκτινοβολία ἐξελέγη ἡγούμενος τῆς Μονῆς. Σ' αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἀναδιοργάνωσις καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνόρθωσις τῆς Μονῆς. Παραιτήθηκε ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ ἡγουμένου ὑπὲρ τοῦ πνευματικοῦ του τέκνου Βησσαρίωνος. Γιά πολλὰ ἔτη ὑπῆρξε ὁ πνευματικὸς στυλοβάτης τῆς Μονῆς. Πέθανε τὸ 1953.

3. Τ ο ὕ Ἰ δ ι ο υ, Καλλίνικος ὁ ἠσυχαστής, ἔ.ἀ., 1973, σελ. 68+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου.

‘Ο πατήρ Καλλίνικος (στών κόσμο Κωνσταντίνος Θειάσπρης) γεννήθηκε τό 1853 στήν ‘Αθήνα και άσκήταγε στήν τοποθεσία Κατουνάκια του ‘Αγίου ‘Ορους. ‘Η μελέτη τών νηπτικόν κειμένων, ή προσευχή και ή άπομόνωση μετέφεραν τόν π. Καλλίνικο στά στρώματα τής νοεράς προσευχής. ‘Από τό 1885 ήταν έγκλειστος στό κελλί του. Τό 1913 πήρε θέση κατά τών ‘Ονοματολατρών [Πρβλ. Κ. Κ. Παπουλίδη, ‘Ονοματολάτραι. ‘Ετεροδιδασκαλία Ρώσων μοναχών του ‘Αγίου ‘Ορους κατά τήν δευτέραν δεκαετίαν του 20ου αιώνας, «Μακεδονικά», τ. 11 (1971), σ. 117-166]. ‘Ο πατήρ Καλλίνικος ύπήρξε άγιορείτης στάρετς, γιά τόν όποίο ύπάρχει έλληνική και ξένη βιβλιογραφία, πό χρονολογείται από τά χρόνια τής άσκησής του (βλ. σσ. 8, 37, 56, 65). Πέθανε τό 1930.

4. Τ ο υ Ί δ ι ο υ, Δανιήλ ό Κατουνακιώτης, έ.ά. 1970, σελ. 68+2 φωτογραφίες εκτός κειμένου.

‘Ο πατήρ Δανιήλ (στών κόσμο Δημήτριος Δημητριάδης) γεννήθηκε στήν Σμύρνη τό 1846. Σπούδασε στήν Εύαγγελική Σχολή τής ιδιαίτερης πατρίδας του. ‘Ελαβε τό μοναχικό σχήμα στήν Μονή του ‘Αγίου Παντελεήμονος του ‘Αγίου ‘Ορους. Μιά διαφορά μεταξύ ‘Ελλήνων και Ρώσων στήν Μονή έγινε αίτια νά άπομακρυνθί. [Πρβλ. Δανιήλ, μοναχού άγιογράφου, ‘Ιστορική μελέτη περί τής άναφύσεως διαφοράς έν τή κατ’ ‘Αθω ΙΜ του ‘Αγίου Παντελεήμονος τής επιλεγομένης Ρωσικού μεταξύ ‘Ελλήνων και Ρώσων Πατέρων και περί τής εξέλιξεως αυτής επιδικασθείσης κατά τό χιλιεστόν όκτακοσιοστόν έβδομηκοστόν πέμπτον έτος ύπό τών πατριαρχείων Κων/πόλεως πατριαρχεύοντος του πατριάρχου ‘Ιωακείμ του Βου, Πάτραι, 1927, σ. 71]. ‘Εζησε στήν Θεσσαλονίκη, στήν Μονή ‘Αγίας ‘Αναστασίας (Βασιλικά-Θεσσαλονίκης), στήν Μονή Βατοπεδίου του ‘Αγίου ‘Ορους και τό 1888 κατέληξε στήν τοποθεσία Κατουνάκια του ‘Αγίου ‘Ορους. ‘Εγραψε κατά τών θέσεων του ‘Αποστόλου Μακράκη (1831-1905). [Πρβλ. Δανιήλ, μον. ‘Αγιορείτου, Φωνή έξ ΑΟ διά τήν προσεχή Οίκουμενικήν Σύνοδον, Πειραιεύς 1926, σ. 36].

Είχε μεταξύ τών ύποτακτικόν του και τόν γνωστό στήν ‘Ιστορία τής Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ‘Αλέξανδρο Μωραϊτίδη. ‘Η ειρηνική μορφή του έπέδρασε σέ πολλούς μοναχούς και λαϊκούς. Οί λογοτέχνες ‘Αλέξανδρος Μωραϊτίδης και Γεώργιος Θεοτοκάς σέ άφηγήσεις τους αναφέρονται στόν πατέρα Δανιήλ. (βλ. σ. 6, 8, 13, 30, 33, 53). Πέθανε τό 1929.

5. Τ ο υ Ί δ ι ο υ, ‘Ισαάκ Διονυσιάτης, έ.ά. 1971, σελ. 54+1 φωτογραφία εκτός κειμένου.

‘Ο πατήρ ‘Ισαάκ (στών κόσμο ‘Ιωάννης Γεωργίου) γεννήθηκε στό Καββακλή τής ‘Αδριανουπόλεως τό 1850. ‘Ελαβε τό μοναχικό σχήμα στήν Μονή Διονυσίου του ‘Αγίου ‘Ορους τό 1872. ‘Εζησε άθόρυβα πάντοτε στά διάφορα χειρωνακτικά διακονήματα τής Μονής. Κατά τόν σημερινό ήγούμενο Γαβριήλ ό πατήρ ‘Ισαάκ «ήτο τύπος άπλότητος, άκριβείας και εύλαβείας, σιωπηλός και άπερίσπαστος έν παντί... ύπόδειγμα εις όλους τούς πατέρας» (βλ. σ. 9). ‘Ο πατήρ ‘Ισαάκ πέθανε τό 1932.

6. Τ ο υ Ί δ ι ο υ, Σάββας ό πνευματικός, έ.ά. 1972, σελ. 110+1 φωτογραφία εκτός κειμένου.

‘Ο πατήρ Σάββας γεννήθηκε τό 1821 στά ‘Αθυρα τής ‘Ανατολικής Θράκης και έζησε ώς έξομολόγος και στάρετς στήν τοποθεσία Μικρή ‘Αγία ‘Αννα του ‘Αγίου ‘Ορους. Πέθανε τό 1908.

7. Τ ο υ Ί δ ι ο υ, ‘Ιγνάτιος ό πνευματικός, έ.ά., 1973, σελ. 103.

‘Ο πατήρ ‘Ιγνάτιος γεννήθηκε τό 1827 στίς Σέρρες. ‘Εζησε και άπό τός πνευματικός στήν τοποθεσία Κατουνάκια του ‘Αγίου ‘Ορους. ‘Υπήρξε πνευματικό άνάστημα τής πα-

ραδόσεως του μεγάλου γέροντος της Κερασιᾶς Χατζή-Γεωργίου. Ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης επισκέφθηκε πολλές φορές τὸν πατέρα Ἰγνάτιο. Πέθανε τὸ 1927.

Με πολλή χάρη εἶναι γραμμένα ἀπὸ τὸν ἀρχιμανδριτὴ Χερουβείμ τὰ 7 βιβλία τῆς σειράς: «Σύγχρονες άγιορείτικες μορφές». Παρόλο ὅτι εἶναι γραμμένα γιὰ τὸ εὐρὺ κοινὸ ἐν τούτοις τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι χρήσιμα γιὰ τοὺς θεολόγους, τοὺς ἱστορικοὺς τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ἱστορικοὺς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἱστορικοὺς τῶν Βαλκανίων. Ὁ συγγραφέας με τὴν προσφορά του αὐτὴ ἔδωσε στὸν ἱστορικὸ τοῦ μέλλοντος ἄρκετὸ ἱστορικὸ ὕλικό. Παράλληλα ὁμως ἔδωσε καὶ μιὰ μ α ρ τ υ ρ ί α τῆς πνευματικότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους κατὰ τὸν 20ο αἰῶνα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Κ. ΠΑΠΟΥΛΙΔΗΣ